

skulde være Landarbejdere, og den stillede saadanne Betingelser, at det kun kunde blive Landarbejdere. Jeg er alligevel berettiget til at spørge derom, fordi det er givet, og hvad ogsaa fremgaar af Udtalelser fra flere, ja mange Sider her i Salen, kan man sige, at der kunde være Anledning til at give ogsaa andre Stænders Medlemmer disse Huse, og jeg skal navnlig henholde mig til, at den højtærede Landbrugsminister udtalte ved Lovforslagets Forelæggelse, at hvis man kom højere op end til de 5,000 Kr., hvis man kom op til 6,000 eller mere — 7,000, som der ogsaa var blevet forlangt — saa kunde det, som den højtærede Minister udtalte sig, nemt blive Resultatet, at det særlig blev Husmandssønner eller velstillede Gaardmandssønner, der kom til at drage Nytte af Loven. Disse Udtalelser, at man kunde glide forbi den Samfundsklasse, Loven egentlig er given for, ere gentagne af adskillige Medlemmer i denne Sal, og det berettiger mig til at sige, at det vilde være heldigt, om der forelaa en Statistik om, hvem der er kommet i Besiddelse af disse Huse, og hvorfra de ere komne.

Det ærede Medlem for Bælum (J. H. Jensen) mente, at denne Lov skulde være en Bom for Socialismen. Han vilde være med til at sætte en saadan Bom; Socialdemokraterne bragte Uro paa Landet, og det ønskede han at være fri for. Jeg skal kun ganske kort sige dertil, at vi vide, at vi have en Bom nede ved Køge, og nu vide vi, at vi have en Bom ved Bælum; det skulde glæde mig, om man vilde bygge nogle flere af disse Bomme. Den Bom, der for adskillige Aar siden blev bygget nede ved Køge, har ikke hindret vor Fremgang nogetsteds, snarere det modsatte, og jeg tror heller ikke, det ærede Medlem faar Glæde af den Bom, han vil bygge oppe i Bælum. Vor Fremgang paa Landet har jeg omtalt før i denne Sal; jeg skal kun henvise til de Sogneraadvalg, som i disse Dage foregaa Landet over, man vil da se, at det er ikke ganske faa Socialdemokrater, der nu trænge sig ind i Sogneraadene, og forhaabentlig blive vi nok flere.

Ogsaa det ærede Medlem for Kerteminde (Pinstrup) kom med nogle Udtalelser om Socialdemokratiet, som jeg heller ikke skal opholde mig ved, da de delvis ere besvarede fra anden Side. Jeg skal kun beklage, at det ærede Medlem befinder sig saa langt tilbage i Tiden. Hans Udtalelser mindede mig om, hvad der egentlig kan siges i denne Sal. For en halv

Snes Aar siden hørte jeg her, at Socialdemokraterne parrede sig paa Marken ligesom Dyr, og at de burde forhindres i at blive Soldater, fordi de ikke vare værdige til at forsvare Fædrelandet, og jeg kan erindre, at afdøde Folketingsmand Berg dertil sagde, at saa vilde der vist blive mange Socialdemokrater i Landet. Saadanne Ting kunde fremkomme her i Salen for en halv Snes Aar siden. Jeg troede dog, at vi vare komne over denne Barneperiode, men det lader til, at det ærede Medlem ikke er kommet over den endnu. Forhaabentlig vil han nok komme det. Dette og flere ærede Medlemmer ankede over en Udtalelse, jeg havde fremsat, da jeg første Gang havde Ordet, nemlig at jeg frygtede for, at naar Husmændene laante Penge hos Bønderne til den ene Tiendedel og til Inventar og Bessætning, vilde de komme i Taknemmelighedsgæld til Bønderne og derved komme ind under en Art Hoveri. Jeg anvendte dette Ord Hoveri med stor Forsigtighed, fordi det ikke fuldstændig dækkede min Tanke, men nægtes kan det ikke, at naar en Mand staar i Taknemmeligheds- og Pengegæld til en anden, kan der forlanges store Renter, og det kan meget godt ske, at en saadan Mand vil blive tvungen til at gaa frivillig med til at gøre forskelligt Arbejde, som han ellers vilde være fri for, og som vilde hindre ham i at drive sin egen Jord med den Kraft, han burde. Denne Udtalelse skal jeg altsaa staa fast ved.

Jeg skal endnu kun udtale min Glæde over, at der fra saa mange Sider har lydt gunstige Udtalelser om, at Lodderne skulle overdrages i offentligt Fæste i Stedet for til Eje. Der har naturligvis været rejst Modstand og stærk Modstand derimod, det ventede jeg, og jeg udtalte ogsaa i mit første Foredrag, at jeg ventede neppe, man kom til det denne Gang, men jeg tror ligesom den Taler, der sidst havde Ordet, at vi ville komme dertil, naar vi komme noget længere frem. Det ærede Medlem for Svinninge (Kr. Pedersen) fremsatte den Tanke, at der maatte blive holdt en Dør aaben, ad hvilken man kunde komme til at indføre offentligt Fæste paa disse Lodder. Saa vidt jeg forstod ham, mente han altsaa, at Udvalget i Loven kunde faa indsat en Bestemmelse om, at saadanne Huse ogsaa kunne tages i Fæste. Jeg vilde betragte noget saadant som ganske udmærket, ogsaa fordi det neppe kunde skade at gøre et Forsøg paa dette Omraade. Vi have forsøgt med Selveje,